

Tanácskozott a megye szervezett dolgozóinak küldöttértekezlete

(Folytatás az 1. oldalról.)

hangulatú termelési tanácskozások, brigádevetők és brigádevetők.

Ennek kettős magyarázatát az SZMT beszámolója abban adta meg, hogy a párt, a tanács, a KISZ és a szakszervezeti választások önmagukban is közzétették pezdítőinek bizonyultak; ám rámutattak arra is, hogy a gazdasági gondok megoldásának segítését célzó szándék is sok helyen megszólaltatta a dolgozó embereket. Nem ritkán abban a formában, hogy a munka minőségéért szerinti bérrendezésről ne csupán beszéljünk, hanem a lehetőségek arányában, valójában is meg a szocialista elosztás elve.

Az ifjúsági parlamentekről szólva a beszámoló az csengett ki, hogy a fórumok iránt elsősorban a KISZ-en kívüli fiatalok körében csökkent az érdeklődés. Minthogy a fórumok az ifjúsági törvény követelése végrehajtásának ellenőrzésére szolgálnak, fontos, hogy az azokon elhangzó javaslatokkal a gazdasági és a szakszervezeti vezetők is törődjenek, a kérdéseket válaszolják meg. Anál is inkább, mert a tapasztalatok szerint mind ritkábban hangzik el irreális, fellegekben járó igényt támasztó felszólalás. A dolgozó fiatalok nagy többsége az a jellemző, ami az idősebb korosztályra: éretten, a társadalmi lehetőségekről tájékozottan mondanak véleményt mind helyi, mind pedig a lakóterületi kérdésekről.

Az érdekvédelmi, érdekvédelmi szerep kiszélesedését jelzi valamennyiünk számára, hogy a társadalom kisebb-nagyobb csoportjai egyre inkább igénylik a szakszervezeti testületektől a lakóterületeken fölmerülő kérdések megválaszolását. A helyenként nem kielégítő kereskedelmi ellátást, az óvodai vagy bölcsődei igény elutasítását a dolgozó emberek a bizalmival közlik, és segítséget is gyakran a szakszervezettől várnak. E tények figyelembevételével vált szorosabbá a megye városainak és a községekben a tanácsokkal való együttműködés. Az SZMT immár hagyományosan részt vesz a megye öt éves fejlesztési tervének kidolgozásában és véleményezésében. Ehhez megfelelő alapot ad minden esztendőben a megyei pártbizottság aktuális gazdaságpolitikai és területfejlesztési állásfoglalása. Nem utolsósorban erre támaszkodva került sor a munkáslakás-építési akció ki-terjesztésére az elmúlt években. Megyénk városainak öt év alatt összesen 2271 munkáslakás épült fel a tervezett kétszeresével szemben. Ez fontos sikere a szakszervezeti szervező munkának is.

A fejlesztések eredményeként 83-ról 88 százalékra növekedett megyénkben az óvodai ellátottság, az igények mögött azonban még mindig elmarad, elsősorban Szegeden. A tervezett tantermek építésében mutatkozó lemaradás az általános iskolai tanítást teszi nehezebbé. Meglehetősen zsúfoltak a megye településeinek az orvosi rendelői is. Mindezeket figyelembe véve az SZMT is azt az álláspontot képviseli, hogy a VI. ötéves terv idején a me-

gyében rendelkezésre álló fejlesztési lehetőségekből a korábbinál nagyobb hányadot kell e célokra fordítani. A szervezett munkásság az elmúlt időszakban is késznek mutatkozott kommunista munkások teljesítésére, s bizonyára nem lesz kisebb a társadalmi munkára való készség a következő években sem.

Javuló élet- és munkakörülmények

A szakszervezetek megyei tanácsának öt éves munkáról szóló beszámolója e témakörben megállapította: Az életszínvonal és az életkörülmények javítására hozott határozatok többsége a ter-
időszakban megvalósult.

A foglalkoztatottak átlagkeresete évente hat százalékkal növekedett, eléggé egyenetlen ütemben. A két nagy dolgozó osztály, a munkásság és a parasztság keresete közel azonos ütemben nőtt. Pozitív változás, hogy az országos bératlagnál való elmaradás valamelyest mérséklődött. A társadalmi juttatások a béreknél gyorsabban növekedtek. A kettő együttesen a lakosság pénzbevitelének negyvenszázalékos emelkedését biztosította. A reálbér és a reáljövedelem tervezett növekedését azonban — miként országosan sem! — nem sikerült elérni megyénkben.

A munkabérek emelkedésében a központi bérintézkedéseknek volt meghatározó szerepük. Elsősorban a műszakpótlék hatott kedvezően a jövedelmekre, amit jelez, hogy stabilizálódott a délutáni és az éjszakai munkások vállalkozói száma. A munkahelyi bérpolitika kialakításában megfelelő szerepet vállaltak a szakszervezeti testületek, ám az a tény, hogy az életszínvonal alakulását még mindig a társadalmi juttatások befolyásolták jobban, mint a munka után járó bérek, az egészséges jövedelemelmozdítás ma is csupán célkitűzés. A jelenlegi besorolási bérek sem a szakmai képzettség, sem a végzett munka minőségének elismerését nem tükrözik. Betanított és segédmunkások között pedig úgyis jóval nincs is bérkülönbség.

A továbbiakban a számvetésből egyértelműen kiderült, hogy a szociális tervezés kötelezővé tétele jelentős mértékben javította a vállalatok ez irányú munkáját, és megkönnyítette a szakszervezeti alapszervezetek tevékenységét is. Gond azonban bőséggel maradt. Ezek közül egy: a vállalatoknál rendelkezésre álló, egy dolgozóra számított jóléti keret óriási különbségeket mutat. A „leggazdagabb” vállalatnál éppen háromszor, a „legszegényebbénél” csak 618 forinttal kalkulálhattak gazdasági és szakszervezeti vezetők, amikor a lehetőségeket számba veszik.

Évente nyolcezer dolgozó kap SZOT-beutalót, további tízezer vállalatnál üdülőben töltheti el szabadsága egy részét. Mégis érvényes a megállapítás: a lehetőségek bővülése nem tudott lépést tartani az igényekkel. A következő években is javasolják a szakszervezetek a vál-

latok anyagi lehetőségeinek koncentrációját közös üdülők létrehozására, valamint azt is, hogy a SZOT Szegeden építsen gyógy-szállót. Az SZMT beszámolójában egyebek mellett az is elhangzott: az utóbbi években a SZOT-üdülőbe beutaltak között egyre kevesebb a kétkézi munkás.

Megyénk lakosságának tizenhét százaléka nyugdíjas. Ez a tény önmagában is magyarázza, hogy a szakszervezetek miért fordítanak oly nagy gondot minden szinten a társadalombiztosítással összefüggő kérdésekre. Általában megállapítható: a társadalombiztosítás fejlesztésében a szakszervezetek növekvő hatékonysággal működnek közre. Miként eddig, a következő években is szorgalmazták az alacsony nyugdíjak és a több gyermek után járó családi pótlék emelését, rámutatva arra is, hogy az előrelépéshez dolgozó társadalmunknak kell megteremtenie a lehetőségeket.

Az SZMT elnöksége a beszámolási időszak minden évében áttekintette az üzem-egészségügyi helyzetet, a balesetek alakulását. Ezt indokolta a dolgozó embernek testi épségének, életének megóvása. Az SZMT munkavédelmi felügyelői öt év alatt 3623 vizsgálatot végeztek az üzemekben. Szükség esetén gépeket, sőt üzemrészeket állítottak le, 135 munkahelyi gazdasági vezetőt bírságotlalt meg: 51 bűnvádi feljelentést tettek súlyos biztonságtechnikai mulasztás miatt. E munkában nagy segítséget kaptak a szakszervezetek a műszaki értelmiségtől.

Eszmei, politikai, kulturális nevelőmunka

A SZOT 1977. áprilisi plénumának határozata alapján a megyében dolgozó szakszervezeti tisztségviselők is mind nagyobb gondot fordítanak a tömegpolitikai nevelőmunkára. Az alapszervezetekben, illetve az SZMT oktatási intézményekben egyaránt fejlődött az oktatási és eredményesen járult hozzá a marxizmus-leninizmus eszméinek terjesztéséhez, a párt kongresszusi határozatainak megismertetéséhez, a végrehajtásra való mozgósításhoz. A szocialista életmód terjesztését szorgalmazó propagandájukban azt hangsúlyozták a szakszervezetek, hogy a társadalom anyagi gazdagodásával arányosan a szellemi, erkölcsi gazdagodásnak is végbe kell mennie.

Az elmúlt években a szegedi Nemzetközi Szakszervezeti Néptáncfesztivál rangos kulturális eseményévé vált, amely nemcsak az igényes szórakoztatásnak, de az internacionalizmusra való nevelésnek is hatásos eszköze. Nemzetközi rangú fejlődött az EDOSZ Szeged Tanácsa, valamint a Szakszervezetek Általános Munkakörusa. A testnevelési és sportmozgásban is számos sikert értek el a vállalati, munkahelyi és hivatali szakszervezeti alapszervezetek, az SZMT irányításával. Jelenleg a munkahelyi olimpia megszervezése ad elfoglaltságot a sportaktivistáknak.

súlyozva, hogy a magasabb szinten képzett ember hatékonyabban is működteti a termelőeszközöket. Csikós Mihály, az EDOSZ megyebizottságának titkára, majd Pásztor Lászlóné, a Minőségi Cipőgyár szakmunkása, üzemi szakszervezeti bizottsági tag következett szólásra ezután. Az előbbi szakmai szakszervezetek munkájának koordinálásában eljárat eredményekről beszélt, mint amely a mostanáig funkcionált SZMT-elnökséget is dicséri.

A vásárhelyi szakmaközi bizottság vezetője, Józsa Sándorné, a településfejlesztés érdekében végzett társadalmi munka megbecsüléséről, ezen belül a szervezett munkások áldozatkészségéről adott számot a küldöttértekezletnek. Slezák Mária, az üllési AFESZ szb-titkára a szövetkezeti szektorban végzett szakszervezeti munka sajátosságairól, dr. Tóth Károly egyetemi tanár, az egészségügyi dolgozók szakszervezete megyei bizottságának elnöke pedig az üzemorvosi hálózat fejlesztésének szükségességéről számolt be. Egyebek mellett javasolta, hogy a jelenlegi gyakorlatot ellentétben növelni kellene a foglalkozású, és csökkenteni a mellékállásban dolgozó üzemorvosok számát.

Tovább szélesedett a demokratizmus

A Szakszervezetek Országos Tanácsa nevében üdvözölte a küldöttértekezletet dr. Siklós János. Rámutatott, hogy a párt és a szakszervezetek kapcsolata a felszabadulást követően, és 1956-os ellenforradalom utáni időszak tapasztalatai alapján vált korrektté, rendezetté. Ennek köszönhető, hogy a 4,2 millió szakszervezeti tag ma önként és szívesen követi a párt útmutatásait, egész politikáját. A szervezett munkások tudatában vannak, hogy a pártkongresszusokon kijelölt út a fejlett szocializmus felé vezető néppontot.

A továbbiakban arról beszélt, hogy a szakszervezeti mozgalomban a bizalmi rangjának és hatáskörének növekedése a demokrácia szélesedését, igénylését jelenti. A dolgozó emberek

által közvetlenül választott bizalmiak és főbizalmiak a legfontosabb ismerői választóik véleményének, s hogy ezt nem is feledhetik el, arra igen jó biztosíték az a kialakult gyakorlat, amely szerint a bizalmi mindig megkérdezik választóit: miként is foglalt állást az éppen napirenden levő kérdésekben? Ez a közvetlen kapcsolat fedeztet arra is, hogy az elkövetkező évtizedben bizonyonnyal kialakuló új értékrend híven tükrözze a szakszervezeti tagok véleményét.

Az üzemi pártbizottságok és a szakszervezeti vezetők közötti kapcsolatrendszeréről beszélt a következő felszólaló, Martonosi Imre, a DÉLEP pártbizottságának titkára. Juhász Géza, a Szegedi Ruhagyár vezérigazgatója pedig a gazdasági vezetés és a szakszervezeti tisztségviselők munkakapcsolatának alakítási lehetőségeit elemelte. A mezőgazdasági dolgozók élet- és munkakörülményeinek folyamatos javulásáról a mezőgazdasági üzemekben a balesetek megelőzését szolgáló intézkedésekről adott számot Sarusi Kiss Mihály, a Pankotai Állami Gazdaság szb-titkára.

Eredményeink a szakszervezeti munkát is tükrözi

A megyei pártbizottság üdvözlőének tolmácsolásával, a szakszervezetben dolgozó kommunistáknak és pártönkivülieknek szóló közszóval kezdte hozzászólását dr. Komócsin Mihály. A továbbiakban a megyei pártbizottság első titkára a megye dolgozó társadalmát által elért legfontosabb gazdasági eredményekről adott képet. Ennek során említést tett arról, hogy az ötödik ötéves terv legfontosabb célkitűzéseinek megjelölésekor viták folytak arról, vajon reális feladat-e 25–28 milliárd forintos beruházás megvalósítását, 24 ezer lakás fölépítését a megye társadalmát elé állítani? Az élet azóta egyértelmű választ adott e kérdésekre: a beruházások lényegében megvalósultak, a tervezett lakások döntő többsége máris felépült, s a tervből még hónapok vannak hátra. E tiszteletet parancsoló eredmények elérésére a szakszervezetek mindenkor sikerrel mozgósították a szervezett dolgozókat, ami annyit jelent, hogy eredményeinkben a legnagyobb tömegszervezet minden tisztségviselőjének és tagjának munkája tükröződik.

A ma gondként, társadalmi feszültségként jelenlevő problémákról is beszélt dr. Komócsin Mihály. Kifejtette, hogy ezek szövege kötelesek a szakszervezeti aktivistáknak is: fontos azonban, hogy minden alkalommal mutassák be azt is, mennyit bír a népgazdaság az eddig elért fejlettsége alapján. Erre lehetőséget biztosítanak az üzemi demokrácia fórumai, a termelési tanácskozások, a bizalmi értekezletek, a szocialista brigádokkal folytatott eszmecsere.

Böröskőné Bodó Márta kért szót ezután. A Taurus Gumigyár szb-titkára a lakbalesetek megelőzésének lehetőségét szerinti felelősséget célzó javaslatot is előterjesztett, dr. Petrik István az SZMT és a megyei tanács, valamint a szakmaközi bizottságok és a városi tanácsok között kialakult kapcsolatrendszer értékeit, hozzátéve azt is: ez biztosítja a lehetőséget arra, hogy a szakszervezeti szervek részesei legyenek a területfejlesztési munkának. Jachinek Rudolf, a Szegedi Nemzeti Színház színészrendezője, valamint Huszta Ferenc, a HODGEP szegedi gyáranak tmk-lakatos a maga munkaterületén szerzett tapasztalatokról számolt be a küldöttértekezletnek. Bánfi József, a Szegedi Városgazdálkodási Vállalat szb-titkára, Nemes Magdolna, a Szegedi Textilművek fonónője és Földi Lajos, a Szegedi Postaigazgatóság dolgozója hozzászólásával zárult le a küldöttértekezlet vitája. További tizenhat küldött írásban nyújtotta be az előterjesztett dokumentumokat kiegészítő jellegű felszólalását.

A vitában elhangzottakat dr. Ágoston József foglalta össze. Ezt követően sor került a Szakszervezetek Csongrád megyei Tanácsa 65 tagjának titkos szavazással történő megválasztására.

A vezető testületek és a tisztségviselők megválasztása

A leadott szavazatok összeszámolása alapján az SZMT tagja lett: dr. Albert Sándor, Almásy Istvánné, Ábrahám Lajosné, dr. Ágoston József, Balogh Antal, Balogh Sára, Batka Katalin, Baranyi Jánosné, Bányai Sándor, Berta István, dr. Bíró Lajos, Böröskőné Bodó Márta, Böröskő Szilveszter, Csikós Mihály, dr. Dobóczy Károlyné, Fabula Andrásné, Fekete Olga, Forráskúti Tibor, dr. Harangozó József, dr. Harmatos József, Hegedűs Sándor, Horváth Antalné, Huszka Lajosné, Jachinek Rudolf, Jakab Ferenc, Jó Irén, Józsa Sándorné, Juhász József, Kada János, Keresztes Mihály, Kertész Margit, Kopasz István, Kopasz Józsefné, Komlósi Jánosné, Korom Anna, Kovács Sándor, Kovács Istvánné, Kövesdi Gyula, Kulcsár Péter, dr. Lugosi József, Maczelka Józsefné, Mészárosné Bíró Erzsébet, Ugrai Antalné, dr. Nagy Máté, Oláh Mihály, Papp Istvánné, Pásztor Lászlóné, Polgár Jenőné, Rattay Margit, Sebők István, Sebők János, Seeres Ferenc, Suba Lajosné, Sulyok József, Surányi Róbertné, Szabó Márta, dr. Szabó Rezső, Szántai Irén, Szilvási József, Szógi Béla, Török Sándor, Ungváry László, Vigh Imre, Vincze József, Vóna György.

Az SZMT számvető bizottságának elnökévé a küldöttek Viszkok Lászlónét választották meg.

A választásokat követően megtartotta első ülését a Szakszervezetek Csongrád

megyei Tanácsa. Az ülésen megválasztották a testület elnökségét és tisztségviselőit.

Az SZMT elnökévé választották ismételtén Oláh Mihály nyugdíjast, a Szocialista Hazáért Erdemrend kitüntetettjét.

Vezető titkárnak választották újra dr. Ágoston Józsefet.

Ujraaválasztották ismét az SZMT titkárává: dr. Dobóczy Károlynét, Kovács Sándort.

Az elnökség tagjai továbbá: dr. Albert Sándor, az OEDSZ megyei bizottságának titkára; dr. Bíró Lajos, a Közalkalmazottak Szakszervezete megyei bizottságának titkára; Böröskőné Bodó Márta, a Taurus Gumigyár szb-titkára; Csikós Mihály, az EDOSZ megyei bizottságának titkára; Fabula Andrásné, a Pedagógusok Szakszervezete megyei bizottságának titkára; Keresztes Mihály, a Postások területi szakszervezeti bizottságának titkára; Kopasz István, a vasasszakszervezet területi szervezője; Kopasz Józsefné, a KPVDSZ megyei bizottságának titkára; dr. Lugosi József, a Vasutasok Szakszervezete területi bizottságának titkára; Pásztor Lászlóné, a Minőségi Cipőgyár munkása, gyári szb-tag; Polgár Jenőné, a textiles szakszervezet területi szervezője; Sebők István, az EFDOSZ megyei bizottságának titkára; Sebők János, a HVDSZ megyei bizottságának titkára; Sulyok József, a MEDOSZ megyei bizottságának titkára, Vóna György, az AFIT autószerelője, főbizalmi.

Az előterjesztések vitája

A szakszervezeti mozgalom belső életéről, valamint az SZMT vezető, irányító munkájának színvonaláról is tájékoztatást kaptak a küldöttek a szóbeli kiegészítésből, valamint az írásos referátumból. Meghallgatták a számvető bizottság jelentését a megyei szakszervezeti szervek pénzgazdálkodásáról, majd sor került az előterjesztések vitájára, amelyben elsőként kért szót Vóna György, a XI. sz. AFIT autószerelője, szakszervezeti főbizalmi: az előterjesztett dokumentumokat küldött-társainak elfogadásra ajánlotta, majd a bizalmiak megváltozott szerepköréről, s ezzel összefüggés-

ben felelősségük növekedéséről beszélt. Dr. Sipos Sándorné, a pedagógus-szakszervezet megyei bizottságának titkára, főiskolai docens a szakmunkásképzés, a fel-
nőttoktatás, valamint a tudományos-technikai forradalom társadalmi hatásának szakszervezeti vetületeiről fejtette ki véleményét, hang-

súlyozva, hogy a magasabb szinten képzett ember hatékonyabban is működteti a termelőeszközöket. Csikós Mihály, az EDOSZ megyebizottságának titkára, majd Pásztor Lászlóné, a Minőségi Cipőgyár szakmunkása, üzemi szakszervezeti bizottsági tag következett szólásra ezután. Az előbbi szakmai szakszervezetek munkájának koordinálásában eljárat eredményekről beszélt, mint amely a mostanáig funkcionált SZMT-elnökséget is dicséri.